

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТВРТАК 26. ДЕЦЕМБРА 1885.

ГОДИНА X.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 13.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у И. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месецна појединачни пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

БЛАГО.

Позоришна игра у једном чину.

Написао Франсоа Коне.

ОСОБЕ:

Свештеник. — Јован. — Вероника.

(Наставак.)

Јован. Кажем ја: стари попац!

Свештеник. Жалосна игра, у пет чина нова и у стиховима. Написао сам ја већ деветнаест њих, само нико не зна за њих, јер ип једне нису примили ти комендијаш, па ип „Лажног Смердија“, а то вам је ремек од позоришнога комада. Али сада ће баш ником поникнути. Ово ће бити по волтеровом начину. Злоћа један, тај Волтер, много нам је зла починио, ма опет је велики, трагичан таленат.

Јован. Дакле тражите себи јунака међу мојим дедовима?

Свештеник. Да, јер међу њима беше великих државника и ћенерала. Само још не знам, кога ћу за јунака.

Јован (показујући на бисту). Па узмите пријатеља Хенрику IV., који је верно војевао с њим двадесет година и који је, тако бар веле људи, свиснуо од жалости и страха, кад је чуо, да је умро добри краљ.

Свештеник. Узео бих... Ама како говори краљ!... Каже ли се високим стилом: гром и пакао?... Није хасне, морам се проћи тога.

Јован. Штета... Али потомак толиких отаца гладан је као курјак Стоје постављен, па нас мамп, ту је подне.

ДРУГА ПОЈАВА.

Вероника. (Улази са чинијом). А ту и чорба.

Јован. Ах!

Вероника. Драги чико!

Свештеник (загрливши је). Здраво да си, дете моје.

Вероника. Данас сам сама себе надмашила. Ево, судите, господине Јоване! (Скине заклощац са чиније.)

Јован. Де, да видимо. Ох, ала је то слатко! Запста, девојко, не може бити боље. (Јован и свештеник седну за сто и почну јести. И Вероника седне, али устаје сваки час, да их послужи.) Ви сте, Вероника, збља наша мала вила, и откад сте ви овде, све је некако веселје. Ви осветљавате и оживљавате сву кућу.

Вероника. Није баш тако. Ја сам овде само закупница, као што је некад била краљица у Тријанону, и читам Флоријана, то је све.

Јован. О, не! Зато би се клонио про запчне пастирке, каква је у мене, у које нема свака овца ружичаст трак о врату, а Флоријан би се овде у овим развалинама тужио, да му се оцаклија дим. Но ви нисте тако ветрањасти и плитки, ви сте мустра од добре домаћице, и ја, сирац, кога сте ви дугом задужили, хвалим бога, што вас је усуд довео амо.

Вероника. (За се). Ала ми срце бије, кад он тако говори!

Свештеник (Јовану). Мој је посао, што је дошла амо, и она ће вишеструко на-

платити наш дуг; видим добро, да ја већ написам иш за што, а то ме гризе и не да ми сна. И написам иш за што, ја сам само жејенијална глава.

Јован. Господин-попо!

Свештеник. Али мојих деветнаест „сочиненија“! Она ће кад тад потрести Париз, и ви онда не ћете бити спромашак као данас, јер вами завештавам целокупна дела ја.

Јован. (Служећи попа). До те сртне „кончине“ иак прихватидермо се ми из земљаних тањира и нашијдермо из циених пехара. Није благо иш сребро, иш злато, већ је благо, што је срцу драго.

Свештеник. (За се). Ах, војводине вечере!

Вероника. Је ли истина, господин-Јоване, да се ви још можете обогатити?

Јован. Ја?

Вероника. Па благом, скривеним драгим камењем.

Јован. (Слежући раменима). Људорија!

Свештеник. Али ја сам некад виђао то камење на вашој матери, вредило је сто хиљада тањира!

Јован. Онда је узето, то је зацело. Но у породици нашој саставила се читава гатка о том драгом камењу, јер оно беше одвећ драгоцене и његов разглашени сјај заврташе некад мозак многој госпи на двору Валоавића. Говори се, и да је сваки отац казивао најстаријем сину врло велику тајну, што се тиче алемова, но мени мој није ништа рекао. Накратко, они су, веле, овде скривени. Ја том не верујем, али верујем, да има на свету лупежа, верујем, као год што има птичара, што пустоше гнезда, да тако има и крадљивца, који краду драго камење.

Свештеник. Но ако се једном уђе благу у траг?

Јован. Онда ћу да обновим свој двор, и ова дворана, кроз коју данас шири ветар са свију страна, опет ће се позапушвати и загрејати као некад, и као што је отпреме, тако би опет весело пузкала и

јасно светлила ватра у милом чајаку, поред ког сам у другим зимним ноћима седео као осуђен и пред праотачком сликом сневао о раној младости својој.

Вероника. Руку на срце, па исповедите: боли ли вас, што сада тако злонатите?

Јован. Не, јер не марим иш за што, а то је једини пут и начин, да човек мисли, срећан је. . . Кад сам некад љубио, онда је, да како, било друкчије.

Вероника. (За се). Ах! Откад је ипје споменуо!

Јован. (Мало горко). Јерина Објерова, иносита глава . . . како ли она?

Свештеник. Па, видим је каткад, где јаше колаџки по шуми. На коњу изгледа као скијанска Амазонка.

Јован (устајући). Да, опет ми пада на памет. . . Хвали се, да ми је задала туге и жалости. Та читаво побеснех, живот ми досади, кад ми родитељи јој не дадоше њену руку, мени, племићу и коленовићу. Онда се осамим као совуљага, па у самотији сахраним свој јад. Јерина, о, да немилостиве кћери ёвине! Ма да се овај кров руши, опет ме пустила, да сневам слатки сан, као да ће ми присави љубљан ипак једном процветати. Хранила ме небесном надом, да ће у развалинама још бити среће. И колико сам пута плакао, кад је с пролећа вила тица гњездо по зидинама старим. Морас сам се свега проћи, ма да беше удар љут; но кад ви дођосте и поведосте реч, прође ме туга, прође и време.

Вероника. (За се). О, кад би било истина!

Јован. А сада доста о том! (Вероници, која диже сто.) Радо бих вам помогао.

Вероника. Хвала!

Свештеник (за се, док Јован помаже Вероници, да распреми сто). Благи боже, какво ли је то настало време, где један Ларош Моргански не може да се ожене којом хоће и која му се допада! Међер ликује деведесет трећа година! Лепе навице изумиру, а с њима и све друго. Оде стара

Француска! Ко још данас држи дувањару као што треба, ко узима дуван међу прсте по старом обичају и ко баца онако лепим покретом ручним триње од дувана? Не, тога данас више нема, а то не слути на добро, то је знак, да смо сасвим опали. (Напољу се чује, како кола лупају, па застану на калдрми у дворишту).

Неко (с изнада). Господин-Јоване, господин-Јоване! Где сте, у добри час!

Јован (тапшући свештеника по раменима). Копачу блага, сад смо се расанили! Мартин, слуга ми; враћа се баш с вашара, па док ви ту чекате, да се помоли нестануло благо, иде му господар празних руку, да чује, је ли зоб добро продата.

Неко. Господине Јоване! . . .

Јован. Ево ме таки! (Оде на стражња врата.)

ТРЕЋА ПОЈАВА.

Свесник. Сад опет на посао! Моја жалосна игра испашће ми за руком; план већ готов. То стоји, да ми Мелломена пде баш својски на руку. . . У другом чину

дакле љубавни призор. Свако ће морати признati, да љубавници казују баш лепим стиховима шта осећају и где их тишти. У трећем чину сан. То ће ми бити ремек. У четвртом тек прича. Што ја знам причати, ах, то свако хвали, когод има укуса! Овде, онде уметнућу по коју малу појаву, но искитити је лепим стиховима.

Вероника. (У заносу, прикучивши се попу). Чико!

Свесник. (Нестрпљиво за се). Но, шта је? Никако још не могу на миру да ради! Шта ће опет та девојка?

Вероника. Је л'те, отац ми је био властелин?

Свесник. Да богме, да! Мислим, казао сам ти већ толико пута. Брат није био јуначко колено, умръо, службеник краља, ма да није имао ништа, до голога мача. . . Ето, сад ми се опет разблла машта! . . . И баш сп ми сад морала бунити, кад сам, чини ми се, нашао прави крај.

(Наставиће се.)

ЛИСТИЋИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

* (Народно позориште у Београду.) „Српске новине“ пишу: „После дужег прекида почеће представе у народном позоришту о Божићу. Приказиваће се: први дан: „Саћурица и шубара,“ други дан: „Дон Цезар од Базана,“ трећи дан: „Чича Мартин, хамалин.“ Насловне улоге приказују у првом г. Бура Рајковић, у другом г. Милош Цветић, у трећем г. Тома Јовановић.

Ми се радујемо, да опет крене живот у нашој Талиji; а од публике надамо се што већем учешћу, да би се посрнulo новчано стање позоришно опет опоравило. Неколико месеци доброга полазења изравнало би све диференције у позоришном буџету. Нама са свију страна признају напретке културне, па с тога све просветне установе, у које долази и позориште, не треба да клону једино са наше недовољне пажње. Оно, што се од публике тражи за опстанак позоришта, тако је незнатно, да о томе не смемо описицније ни да говоримо. Свакој народној установи, сваком општем народном предузећу, учинимо и мање од онога колико можемо, па је и то доволјно. Само немојмо са свим предвидети оно, што је

од народа постало, с народом живи и с народом напредује. Дакле до скорог и што чешћег виђења у нашем народном позоришту.“

ЧИГУЉА.

* (Савета Димитријевића.) 16. јула о. г. преминула је у Новом Саду после дуже болести Савета Димитријевића рођ. Рашића, глумица српске народне позоришне дружине. Покојница је имала лепога дара за глумовање. Нарочито је добро приказивала женске типове из нашег народног живота. Била је и певачица, па је излазила на позорницу и у већим, тежим улогама, које су захтевале поред добре глумачке игре и вешто певање. Улоге своје знала је увек као оче-наш. Њена прерана смрт свакако је осетљив губитак за нашу позоришну дружину. Спровод је био веома леп. У цркви се опростио с покојницом у име чланова српске народне позоришне дружине дирљивим говором глумац А. Десимировић. У име позоришне дружине положен је на сандук покојничин венац с тракама. Нека је млађа покојници дуг спомен међу нама!

Издаје управа српског народног позоришта.

Бр. 9-12

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

1. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТИПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТВРТАК 26. ДЕЦЕМБРА 1885.

ПРВИ ПУТ:

НАШИ СЕЉАНИ.

ПОЗОРИШНА ИГРА ИЗ НАРОДНОГ ЖИВОТА, С ПЕВАЊЕМ, У 3 ЧИНА, НАПИСАО МИТА ПОПОВИЋ,
МУЗИКА ОД Ј. ПАЧУА.

ОСОБЕ:

Натарош	Миљковић.
Стеван, писар	В. Димитријевић.
Јоца, газда	Милојевић.
Вата, његова жена	Добриновићка.
Рада, њихов син	Марковић.
Анта, газда	Васиљевић.
Ката, његова жена	Ружићка.
Смиљана } њихова деца	Л. Хацићева.
Јованка }	М. Максимовићева.
Марко, антик кум	Кестерчанек.
Давид, крчмар	Банић.
Марина, ципеларска кћи	Миљковићка.
Јула, старија девојка	Милојевићка.
Илја, пастир	Десимировић.
Пера, звонар и сеоски писмоноша	Добриновић.
Судски изасланник	Кестерчанек.
Добошар	Петровић.
Први } шваба	Ружић.
Други }	Ђурђевић.

Збива се у већем селу у Бачкој. Време: садашњост.

У петак 27. децембра: „ИЗВИРАЧИЦА“. Шаљива игра у 3 чина, с певањем, од К. Трифковића. — За тим: „КРАЉЕВИЋ МАРКО И АРАПИН“. Јуначка позоришна игра у 3 чина, с певањем, написао А. Николић, музика од И. Шлезингера.

Улазнице се могу добити у писарницама позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5 после подне, а у вече на каси.

Ко од паших поштованих претплатника жељи своја места и за ову представу задржати, нека се извcoli тога ради пријавити у писарницама позоришној до 11 са хата пре подне.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 9 $\frac{1}{2}$ САХАТА.